

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Факультет історії та філософії
Кафедра філософії

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЛОСОФІЯ»**

Обсяг:	3 кредити, 90 годин
Семестр, рік	2-й курс, 3-й семестр
Дні, час, місце:	Час, місце, номер аудиторії, проведення навчальної дисципліни визначається відповідно до затвердженого розкладу занять.
Викладач (-і)	Карпенко Мирослава Вікторівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії
Контактний тел.	0677965326
Е-mail:	karpenko-mv@ukr.net
Робоче місце	Новосельського, 64 4-й поверх, кафедра філософії
Консультації	<i>Очні консультації:</i> згідно розкладу консультацій <i>Онлайн-консультації Zoom:</i> https://us02web.zoom.us/j/7445063318?pwd=QnVINkxCVXIOQ1U2MlICMmxPM2kyQT09 <i>Ідентифікатор конференції:</i> 744 506 3318 <i>Код доступу:</i> 11fil35

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом. Інші види комунікації: консультація за розкладом, месенджери, e-mail викладача.

e-mail: karpenko-mv@ukr.net

Telegram, Viber: +380677965326

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є філософія як знання про сутність буття, що виражається у вигляді теоретичної картини світу в цілому. Встановлення особливості філософського світогляду шляхом порівняльного аналізу його з іншими історичними типами світогляду, міфологічним та релігійним, визначення місця філософії в системі гуманітарних наук та в

духовній культурі в цілому, філософське розуміння становища людини в цілісній картині буття, розкриття життєвого смислу світогляду, вивчення природи соціального, феномен людини як буття на перетині природи, суспільства і свободи волі.

Пререквізити курсу – навчальна дисципліна «Філософія» є вибірковою, основою для її засвоєння є базові знання, отримані в школі, а також компетентності та відповідні результати навчання, отриманих з курсів «Актуальні питання історії та культури України», «Основи суспільної географії» та ін.

Місце дисципліни в освітній програмі: вибіркова дисципліна.

Дисципліна «Філософія» присвячена ознайомленню зі специфікою філософського знання, основними розділами філософії, особливостями історичних етапів її розвитку.

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами змішаних форм використання дистанційних засобів навчання (використання спеціальних інформаційних технологій).

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти дізнається про специфіку філософського знання, яка визначається його світоглядною природою; про вічні й фундаментальні філософські проблеми: буття, пізнання людиною світу, істини, про визначення природи людини, її сутність та ідеал, сенс життя, про природу суспільства, моральних цінностей, краси, смисл історії; основні історичні етапи розвитку всесвітньої філософії, її напрямки і школи, вчення видатних мислителів.

Вивчення філософії сприяє визначенню людиною власної світоглядної позиції, розширює її світогляд у сфері духовної культури, формує у людини навички логічного мислення.

Мета курсу: розширення світогляду здобувачів вищої освіти у сфері духовної культури, розкриття світоглядної природи філософського знання, визначення місця і значущості філософського знання в контексті духовного буття людини.

Завдання курсу: сформувати у здобувачів вищої освіти навички філософського мислення; сприяти освоєнню основних теоретичних положень філософії; системному розумінню змісту основних розділів філософії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач буде

знати:

- специфіку предмету філософії;
- особливості філософії як світогляду;
- основні етапи розвитку світової філософії; головні напрямки і школи в історії філософії;
- вчення видатних філософів;
- зміст філософських категорій;
- форми та методи пізнання; форми знання;
- філософський підхід до проблеми людини, суспільства, історії;

уміти:

- розрізняти філософське і наукове пізнання;
- визначати специфіку філософії як світогляду;
- розкривати особливості історичних етапів розвитку всесвітньої філософії;
- користуватися філософськими категоріями;
- визначати особисту світоглядну позицію.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (18 год.) та практичних занять (12 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год).

Комплекс методів, застосовуваних під час вивчення курсу:

словесні (лекція, пояснення, дискусія, постановка й обговорення проблемних питань);

наочні (ілюстрації, спостереження за вербальними та невербальними особливостями поведінки в міжособистісному й масовому спілкуванні, презентація результатів дослідження);

практичні (тренувальні вправи, практичні роботи, ділові ігри, виконання творчих і самостійних завдань, робота в науковій бібліотеці, мережі Інтернет).

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Світоглядна природа філософії. Основні етапи розвитку світової філософії.

Тема 1. Предмет філософії, склад проблем й основні розділи.

Тема 2. Світогляд, його базові елементи, структура, типологія.

Тема 3. Антична філософія.

Тема 4. Філософія середньовіччя і доби Відродження.

Тема 5. Філософія Нового часу.

Тема 6. Німецька класична філософія.

Змістовий модуль 2. Онтологія. Теорія пізнання. Філософський підхід до проблеми людини, суспільства, історії.

Тема 7. Онтологія: вчення про буття.

Тема 8. Пізнавальне відношення до дійсності.

Тема 9. Філософія людини.

Тема 10. Суспільство як духовно-матеріальна цілісність.

Тема 11. Теорії історичного процесу.

Рекомендована література

Основна

1. Баумейстер А. О. Вступ до філософських студій, або інтелектуальні подорожі до країни філософії : наук. посіб. Київ: Ін-т обдар. Дитини НАПН України, 2017. 238 с.
2. Бичко І. В. Філософія. Підручник. Київ : ЦУЛ, 2019. 648 с.
3. Губерський Л. В. Філософія. Харків : Фоліо, 2017. 621 с.

4. Данильян О. Г. , Дзьобань О. П. Філософія : підручник. Харків : Право, 2013. 432 с.
5. Козьмук Я. Р. , Задубрівська О. М. Філософія: навч. посіб. Чернівці : Рута, 2012. 139 с.
6. Кулик О. В. Філософія : навч. посіб. для вищих навчальних закладів III- IV рівнів акредитації. Дніпропетровськ: Монолит, 2013. 692 с.
7. Лузан А. О. Вступ до філософії : навч. посіб. для вищих навчальних закладів III - IV рівнів акредитації. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 136 с.
8. Починок Б. В. , Починок І. Б. Вступ до філософії гуманітарних наук : навч. посіб. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2013. 364 с.
9. Стружевський В. Онтологія. Київ : Дух і літера, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2014. 312 с.
10. Фюрст М. , Тринкс Ю. Філософія / пер. з нім. Вахтанга Кебуладзе. Київ : Дух і Літера, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2018. 544 с.

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу з дисципліни «Філософія» використовують такі методи оцінювання знань та умінь:

- поточний та періодичний контроль: усне опитування, модульна контрольна робота, контрольне опитування, тестові завдання;
- підсумковий контроль: **залік**.

Критерії оцінювання результатів навчання:

1. під час усних відповідей:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладення, культура мовлення;
- упевненість, аргументованість та емоційність;
- використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, методичних вказівок, інформаційних ресурсів тощо);
- аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки;

2. під час виконання письмових завдань:

- мовна грамотність;
- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення документа та письмової роботи;
- підготовка матеріалу (презентації, словника, практичного завдання, документа) за допомогою технічних засобів;
- своєчасність виконання практичних, самостійних та контрольних робіт.

Розподіл балів, які отримують студенти

- Рейтинг студента з навчальної дисципліни складається з балів (максимально 100 балів), які він отримує за:
- активну участь на практичних заняттях;
- виконання індивідуальних завдань під час самостійної роботи;

- виконання модульних контрольних робіт.

Наведена таблиця визначає питому вагу оцінки з кожного модуля у загальній оцінці по дисципліні. Шкала оцінювання: національна та ECTS.

Доля (частка) оцінки за модуль (%) у підсумковій оцінці знань з дисципліни		Сума балів
Поточний та періодичний контроль		100
Підсумковий контроль (залік)		
ЗМ 1 - 30	ЗМ 2 – 30	40

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: контроль за виконанням певних видів завдань, а саме, виконання практичних завдань (робіт), самостійних робіт, написання контрольних робіт за змістовими модулями здійснюється в аудиторії, згідно плану, який надається викладачем. У разі відсутності здобувача на контрольному заході, його можна перескласти в день планової консультації. У разі недотримання політики щодо дедлайнів та перескладання, контрольні заходи вважаються не зданими.

Складання і перескладання іспиту здійснюється відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf

Здобувач вищої освіти та лектор повинні дотримуватися академічної доброчесності згідно Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання самостійних завдань, тестувань за змістовими модулями, іспиту;
- повторне проходження оцінювання самостійних завдань, тестувань за змістовими модулями, іспиту;
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, тестування за змістовими модулями);
- повторне проходження відповідного освітнього компоненту освітньої програми.

Політика щодо відвідування та запізнень: Лекційні та практичні заняття обов'язкові для відвідування, виконання всіх видів практичних та самостійної роботи є обов'язковим. У разі пропуску практичного заняття, відповідну роботу відпрацьовують після отримання допуску викладача. Запізнення можуть бути тільки з поважної причини. Студент не повинен пропускати лекції і особливо практичні заняття, про відсутність з поважних причин слід заздалегідь попереджувати викладача.

Мобільні пристрої: під час написання поточних та модульних контрольних робіт користування мобільними пристроями суворо заборонено. У разі порушення – ануляція оцінки. Під час практичних та лекційних занять дозволяється обмежене користування мобільними пристроями в режимі тиші.

Поведінка в аудиторії: Студенти повинні дотримуватись правил поведінки в навчальному закладі.